

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

пл. „Св. Неделя“ № 5, София 1000

www.mh.government.bg

БАЛНЕОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

№ 170
от 2025 г.
РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ
2

Тази балнеологична оценка удостоверява, че минералната вода, добита от водовземно съоръжение

сондаж № 5 „Горски пункт“

находище на минерална вода „Велинград-Чепино“, гр. Велинград, община Велинград, област Пазарджик има следните:

А. Геоложки и хидроложки характеристики:

Местоположение

Находището на минерална вода „Велинград-Чепино“ се намира в Чепинската котловина. Основните водоизточници на минерална вода са разположени в коритото на р. Чепинска, на около половин километър югозападно от кв. „Чепино“ на гр. Велинград.

Сондаж № 5 „Горски пункт“ е разположен на 1 км южно от кв. „Чепино“, до Горския пункт, на десния бряг на р. Чепинска (Бистрица). Отстои на около 0,7 км от основната изворна група. Той е прокаран през 1986 г. с цел проучване на термоминералните воци в периферните части на термалната зона на находището.

Подхранване на находището

Минералната вода е с инфильтрационен произход. Подхранването на находището е за сметка на атмосферните валежи.

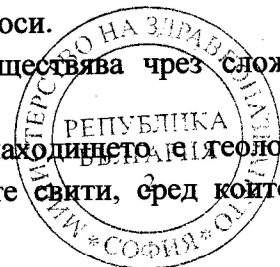
Предполагамата област на подхранване на минералните води е разкритата част на Рило-Родопския гранитен масив.

Формираща среда на минералната вода

Формираща среда на минералната вода на находище „Велинград-Чепино“ е пукнатинно-жилната водонапорна система, изградена от протерозойски гнайси и мрамори (tcPeD; bogPeD) и палеозойските гранити и гранитоиди на вложения сред гнайсите Рило-Родопски батолит (gyPz₂), които са покрити в дренажната зона от тънък слой съвременни речни наноси.

Подхранването, циркулацията и дренирането на водите се осъществява чрез сложна система от проникваеми пукнатини и тектонски нарушения.

Основният фактор за проявление на минералните извори в находището е геолого-литоложката граница на водоносния гранитоиден плутон и гнайсовите свити, сред които е

внедрен. Протерозойските скали, които изграждат метаморфния фундамент на Родопския масив - пъстрата, силикатно-карбонатна (Чепеларска) свита и гнайсовата (Богутевска) свита се явяват главната хидравлична, геоструктурна бариера на хидротермите, акумулирани във водоносните, силно напукани и разломени гранитоиди.

Естествените извори са концентрирани върху площ с дължина около 70 м и ширина 30 - 40 м, разположени са на десния бряг на р. Чепинска, като са наредени на по-голяма разломна милонитизирана зона с ширина 3 м, с посока 170° и със стръмен наклон на запад под ъгъл 80-85°. Дренажът на минералната вода се осъществява по система отворени пукнатини, пресичащи дислокацията в посока запад – изток.

Колектор на минералната вода

Колектор на минералната вода са гнайсите и гранитите, залягащи на дълбочина до 1000 - 1200 м под земната повърхност.

Експлоатационни водоизточници на минерална вода в находището

Водовземни съоръжения от находище „Велинград-Чепино“ са: КЕИ № 1 „Стар каптаж“, КЕИ № 2 „Нов каптаж“, сондаж № 1, сондаж № 2, сондаж № 3, сондаж № 4, сондаж № 5 „Горски пункт“.

Сондаж № 5 „Горски пункт“ е прокаран през 1986 г. на кота терен 780 м с дълбочина 246 м и има следната конструкция:

Диаметър на сондиране:

- от 0 до 5 м - $\varnothing$ 172 мм;
- от 5 до 20 м - $\varnothing$ 150 мм;
- от 20 до 60 м - $\varnothing$ 130 мм;
- от 60 до 246 м - $\varnothing$ 110 мм.

Обсаждане със задтръбна циментация:

- от 0 до 5 м $\varnothing$ 168 мм;
- от 0 до 20 м $\varnothing$ 146 мм;
- от 20 до 246 м - необсаден ствол.

По време на сондирането са преминати следните формации:

- от 0,00 до 6,50 м - чакъли и валуни от гранитогнайси, мрамори, гранити, с големина на късовете 4 -15 см. - кватернер, Q;
- от 6,50 до 246,00 м - гранитогнайси, в началото слабо изветрели, сиви, дребно до среднозърнести, напукани - протерозой, Pz.

Експлоатационни ресурси

Със Заповед № РД-733/20.08.2024 г. на министърът на околната среда и водите са утвърдени експлоатационни ресурси на находище на минерална вода „Велинград-Чепино“, гр. Велинград, община Велинград, област Пазарджик, както следва:

Воден обект	Експлоатационни ресурси от минерална вода			Температура Т (°C)	Експлоатационни ресурси от хидрогеотермална енергия		
	Q _{кв1} (л/сек)	Q _{кв2} (л/сек)	Q _{кв3} (л/сек)		Q (л/сек)	ΔT (°C)	G ^т _{кв} (kJ/s)
Находище на минерална вода „Велинград-Чепино“, гр. Велинград, община Велинград, област Пазарджик – водонапорна система от пукнатинно жилинен тип в Рило-Западно Родопския гранитен масив – Западно Родопски район (гуп _{Р2})	22,26	33,39	-	37,5-47,5	55,65	27,5	6412,27
	55,65						

технически възможен дебит:

Водовземно съоръжение:	Технически възможен дебит	Кота СВН	Допустимо понижение Сдоп.	Допустима кота на динамично водното ниво	Допустима дълбочина на водното ниво	Температура
	Q (л/сек)	м	м	м	м	T (°C)
Сондаж № 5 „Горски пункт“	7,70	-	-	-	Самоизлив до кота 780,64	37,5

Каптиране

Сондаж № 5 „Горски пункт“ е каптиран с надземно каптажно здание със заключваща се врата. Каптажът е разположен в ограденото пространство на вътрешния пояс на санитарно-охранителната зона на сондажа и представлява надземна бетонова постройка с размери 1,80 x 1,80 м и височина 2,2 м. До каптажа е долепена полувкопана измервателна камера с размери 1,80 x 1,00 м за измерване пълния дебит на сондажа на самоизлив. В каптажа се влиза през желязна врата, а в измервателната камера – през железен капак. В стените на каптажа са установени отдушници от ПВЦ тръби с $\varnothing$ 110 мм. Каптажът и измервателната камера отвътре са измазани, а отвън е изпълнена мита мозайка.

Сондаж № 5 „Горски пункт“ е ограден с ограда тип метална решетка с височина 1,4 м. Вратата на оградата се заключва и е с размери, позволяващи свободното обслужване на съоръженията.

Санитарно-охранителна зона

Със Заповед № РД-367 от 05.05.2020 г. на министъра на околната среда и водите е учредена санитарно-охранителната зона около водовземно съоръжение на минерална вода - сондаж № 5 „Горски пункт“, находище на минерална вода „Велинград-Чепино“, гр. Велинград, община Велинград, област Пазарджик.

Б. Състав:

1. Аниони	mg/l	eq%
F ⁻	4,34	10,137
Cl ⁻	3,55	4,444
SO ₄ ²⁻	27,36	25,277
CO ₃ ²⁻	13,8	20,414
HCO ₃ ⁻	51,87	37,736
HSiO ₃ ⁻	3,46	1,992
NO ₂ ⁻	< 0,05	0,000
NO ₃ ⁻	< 1,00	0,000
Сума:	104,38	~100,00
Сух остатък при 180°C	150	mg/l
Сух остатък при 260°C	124	mg/l
Електропроводимост	211	μS/cm
pH	9,37	

2. Катиони	mg/l	eq%
NH ₄ ⁺	< 0,05	0,000
Ca ²⁺	3,17	8,172
Mg ²⁺	< 0,12	0,000
Na ⁺	40,24	90,426
K ⁺	0,71	0,941
Fe-общо	< 0,02	0,000
Li ⁺	0,06	0,461
Mn ²⁺	< 0,02	0,000
Сума:	44,18	~100,00
H ₂ SiO ₃	51,03	mg/l
Обща минерализация	196	mg/l
Въглероден диоксид	0,00	mg/l
Сероводород	0,68	mg/l
Дебит	7,70	l/s
Температура	38,2	°C

Външен вид: Водата е бистра, безцветна, без утайка със слаб мирис на сероводород.

3. Микроелементи (mg/l)

Алуминий	0,110	Никел	< 0,005
Арсен	< 0,010	Олово	< 0,010
Антимон	< 0,005	Селен	< 0,010
Бор	0,063	Хром	< 0,005
Барий	< 0,010	Цинк	0,019
Сребро	< 0,050	Живак	< 0,001
Кадмий	< 0,003	Цианиди	< 0,010
Мед	< 0,050		

Данните са съгласно Протокол от изпитване № 389 от 25.11.2024 г. на Специализирана лаборатория за анализ на минерални води към „НСБФТР“ ЕАД, гр. София и Протокол от изпитване № 389 от 25.11.2024 г. на Специализирана лаборатория за анализ на минерални води към „НСБФТР“ ЕАД, гр. София и Протокол № 419 от 10.10.2024 г. за химичен анализ на минерална вода на показатели определяни при водоизточника на РЗИ Пазарджик.

4. Радиологични показатели

Обща α -активност	0,070 $\pm$ 0,013 Bq/l	Тритий	< 2 Bq/l
Обща β -активност	0,091 $\pm$ 0,010 Bq/l	Естествен уран	< 0,0050 mg/l
Радон-222	366 $\pm$ 43 Bq/l	Обща индикативна доза	< 0,10 mSv/year
Радий-226	0,100 $\pm$ 0,039 Bq/l		

Данните са съгласно Протоколи за контрол на радиологични показатели на вода № W 008a и № W 008b от 13.02.2025 г. на Орган за контрол от вида А при НЦРРЗ и Протокол от изпитване № 01-2270 от 29.10.2024 г. на ИАОС.

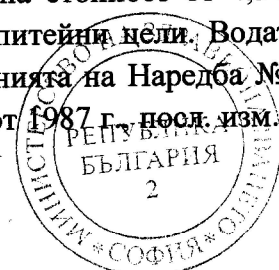
5. Микробиологични показатели

Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми при 22 $\pm$ 2°C за 72 ч.	0 КОЕ/см ³	Фекални стрептококи (ентерококи)	0/250 см ³
Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми при 36 $\pm$ 2°C за 24 ч.	0 КОЕ/см ³	Ешерихия коли	0/250 см ³
Колиформи	0/250 см ³	Сульфитредуциращи клостридии	0/50 см ³
		Псевдомонас аеругиноза	0/250 см ³

Данните са съгласно Протокол от изпитване № 11/117 от 14.10.2024 г. на Орган за контрол от вид А при РЗИ Пазарджик.

Заклучение:

Общата минерализация на минералната вода от сондаж № 5 „Горски пункт“ от находище на минерална вода „Велинград-Чепино“, гр. Велинград, община Велинград, област Пазарджик е 196 mg/l. Характеризира се като слабо минерализирана, хипотермална, хидрокарбонатна, сулфатно-натриева и силициева вода, съдържаща флуорид, без санитарно-химични и микробиологични признаци на замърсяване. Съдържанието на изследваните микрокомпоненти и стойностите на радиологичните показатели са в границите на нормите за минерални води. Поради установено повишено съдържание на „флуорид“ (установена стойност от 4,34 mg/l) водата се определя като неподходяща за всекидневна употреба за питейни цели. Водата има стабилен физико-химичен състав и свойства и отговаря на изискванията на Наредба № 14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите (ДВ, бр. 79 от 1987 г., послед. изм. бр. 70 от 2004 г.)

В. Свойства:

Лечебно-профилактичните свойства на водата се определят от нейната минерализация и наличието на хидрокарбонатни, сулфати, натриеви, флуоридни и силициеви йони. Питейното балнеолечение с този тип води оказва въздействие основно върху стомашно-чревния тракт, жлъчно-чернодробната и бъбречно-отделителната системи. Те намаляват лекостепенно хиперактивитета на стомашния сок, ако се приемат 60-90 минути преди хранене, стимулират кинетиката на жлъчните пътища и имат противовъзпалително действие върху секреторната функция на черния дроб. Доказано е също, че сулфатната вода предизвиква така наречената разреждаща секреция в стомашно-чревния тракт, което обуславя едно от най-популярните им въздействия в балнеологията - предизвикват перисталтичен ефект от преразтягане на червата, който води до очистителен ефект. Тези води стимулират кинетиката на жлъчните пътища, имат противовъзпалително действие и влияят върху секреторната функция на черния дроб и жлъчният мехур, като предизвикват холеретично и по-малко холагонно действие. Сулфатните води въздействат върху обмяната на веществата при затлъстяване чрез очистителния ефект, при захарна болест като подпомагат пълното изгаряне на въглехидратите и гликогенообразуването, подобряват пуриновата обмяна, като спомагат тяхното пълно изгаряне от организма. Наличието на силиций има адстрингентно и антисептично въздействие и намира приложение за лечение на кожни заболявания.

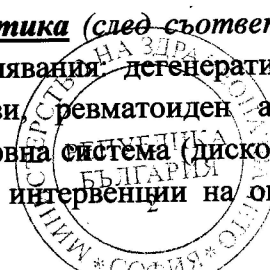
При използване за питейно балнеолечение и балнеопрофилактика (след съответното *темпиране до 35-37°C*) оказва благоприятно въздействие при следните заболявания: стомашно-чревни (хронични гастрити и гастродуоденити с намалена стомашна секреция, язвена болест, ентероколити свързани с намалена моторика на чревния тракт и др.); жлъчно-чернодробни (жлъчно-каменна болест, хронични холецистити, холангити, хронични хепатити, дискинезии на жлъчните пътища и др.); бъбречно-урологични (хронични пиелонефрити, хронични цистити, уратна и оксалатна литиаза, състояния след литотрипсия и др.); метаболитни (подагра, затлъстяване, диабет и др.); лица експонирани на вредни вещества (пречиства бъбреците и черния дроб от вредни вещества натрупани вследствие на отделяните вредни газове от заводи, автомобили и др.).

Противопоказания за вътрешно (питейно) балнеолечение: до 6 месеца след кръвоизлив от стомашно-чревния тракт.

Използването на минералната вода за питейно балнеолечение и балнеопрофилактика е по лекарско назначение, при спазването на строго определени методики и дозировки (количество на приетата вода, температура и начин на приемане, продължителност на лечебно-профилактичния курс).

Инхалационно лечение при хронични неспецифични заболявания на горните дихателни пътища.

При използване за външно балнеолечение и балнеопрофилактика (след съответното *темпиране*) оказва благоприятно въздействие при следните заболявания: дегенеративни и възпалителни заболявания в ремисия (артроартрити, коксартрози, ревматоиден артрит, анкилозиращ спондилоартрит и др.); заболявания на периферната нервна система (дископатии, радикулити, плексити, полирадикулопатии и др.); след оперативни интервенции на опорно-

двигателния апарат (за кинезитерапия при посттравматични и постоперативни състояния); кожни (хронични дерматити, псориазис); гинекологични заболявания (хронични гинекологични възпаления на женската полова система-стерилитет, метрити, хронични аднексити и др.).

Противопоказания за външно балнеолечение: специфични заболявания; онкологични заболявания; инфекциозни заболявания; заболявания в остър стадий и декомпенсирана функция на органи и системи; ХИБС с ритъмни нарушения; епилепсия.

В случаите, когато минералната вода от сондаж № 5 „Горски пункт“ от находище на минерална вода „Велинград-Чепино“, гр. Велинград, община Велинград, област Пазарджик се ползва за цели различни от посочените в балнеологичната оценка или когато водата се ползва по начин, който променя минералния състав посочен в балнеологичната оценка, следва да бъде получено одобрение от Министерство на здравеопазването за всяка конкретна цел и начин на нейното приложение.

ЗА МИНИСТЪР:

ДОБРОМИРА КАРЕВА

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР

(Съгласно Заповед № РД-01-54 от 12.02.2025 г.)

